



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

## કક્ષા-12 હિન્દી - 009 ( દ્વિતીય ભાષા ) ( સામાન્ય પ્રવાહ ) વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 ઘંટે

પ્રશ્નપત્ર કા પ્રારૂપ

પૂર્ણાંક : 100

**નોંધ :** આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહૃદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની ધૂટ રહેશે.

ઉદ્દેશ્ય અનુસાર ભારાંક :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સપદ્ધ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુભાગ/મૂલ્યાંકન	
પૂર્ણાંક	19	31	25	15	10	100
પ્રતિશત	19	31	25	15	10	100

પ્રશ્ન પ્રકાર અનુસાર ભારાંક :

ક્રમાંક	પ્રશ્ન કા પ્રકાર	વિકલ્પ રહિત પ્રશ્નોની સંખ્યા	વિકલ્પ સહિત પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ અંક
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્ન (O)	30	30	30
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન (VSA)	19	19	19
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન (SA)	08	12	16
4.	દીર્ଘ પ્રશ્ન (LA)	05	07	25
5.	નિબંધાત્મક પ્રશ્ન (EA)	01	01	10
	કુલ	63	69	100

વિભાગ અનુસાર ભારાંક :

ક્રમ	વિભાગ	ગુણાંકન
1.	A - ગદ્ય વિભાગ	25
2.	B - પદ્ય વિભાગ	25
3.	C - વ્યાકરણ ઔર પ્રયોજન મૂલક હિન્દી	20
4.	D - અર્થગ્રહણ	15
5.	E - લેખન	15
	કુલ	100

**નોંધ :** ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે અભ્યાસક્રમમાંથી રદ કરેલ પ્રકરણો/મુદ્દાઓમાંથી પ્રશ્નો પૂછવા નહીં.



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે  
**કક્ષા-12 હિન્દી - 009 ( દ્વિતીય ભાષા ) ( સામાન્ય પ્રવાહ )**  
**વાર્ષિક પરીક્ષા**

સમય : 3 ઘણ્ટે

## પ્રશ્નપત્ર કા પ્રારૂપ

પૂર્ણાક : 100

### વિભાગ-A ( ગદ્ય વિભાગ )

[25]

- બહુ વિકલ્પવાળે આઠ પ્રશ્ન પૂછીએ । [08]
- યોગ્ય જોડા મિલાને કે લિએ દો પ્રશ્ન પૂછીએ । [02]
- એક-એક વાક્ય મેં ઉત્તર દીજિએ એસે ચાર પ્રશ્ન પૂછીએ । [04]
- દો-તીન વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ, એસે પાંચ પ્રશ્ન પૂછીએ । ઉનમેંથી તીન પ્રશ્નોને કે ઉત્તર વિદ્યાર્થી દેગા । [06]
- સાત-આઠ વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ, એસે દો પ્રશ્ન પૂછીએ ઉનમેંથી કિસી એક કા ઉત્તર વિદ્યાર્થી દેગા । [05]

### વિભાગ-B ( પદ્ય વિભાગ )

[25]

- બહુ વિકલ્પ વાળે આઠ પ્રશ્ન પૂછીએ । [08]
- યોગ્ય જોડા મિલાને કે લિએ દો પ્રશ્ન પૂછીએ । [02]
- એક-એક વાક્ય મેં ઉત્તર દીજિએ એસે ચાર પ્રશ્ન પૂછીએ । [04]
- દો-તીન વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ એસે પાંચ પ્રશ્ન પૂછીએ ઉનમેંથી કિન્હીં તીન કે ઉત્તર માગિએ । [06]
- સાત-આઠ વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ, એસે દો પ્રશ્ન પૂછીએ ઉનમેંથી કિસી એક કા ઉત્તર માગિએ । [05]

### વિભાગ-C ( વ્યાકરણ ઔર પ્રયોજન મૂલક હિન્દી )

[20]

- દો શબ્દ સમાનાર્થી કે લિએ પૂછીએ । [02]
- દો શબ્દ વિલોમ કે લિએ પૂછીએ । [02]
- દો શબ્દ તત્ત્વમાં રૂપ લિખને હેતુ પૂછીએ । [02]
- દો શબ્દ પ્રત્યય યા ઉપસર્ગ શબ્દ સે અલગ કરને કે લિએ પૂછીએ । [02]
- શબ્દ સમૂહ કે લિએ એક શબ્દ હેતુ દો પ્રશ્ન પૂછીએ । [02]
- અશુદ્ધ વાક્ય કો શુદ્ધ કરને કે લિએ એક પ્રશ્ન પૂછીએ । [01]
- કહાવત કા અર્થ લિખને કે લિએ એક પ્રશ્ન પૂછીએ । [01]
- દો મુહાવરે અર્થ લિખકર વાક્ય પ્રયોગ કરને કે લિએ પૂછીએ । [04]
- ‘પ્રયોજન મૂલક હિન્દી’ મેં સે ચાર પ્રશ્ન પૂછીએ, જિનકે ઉત્તર એક-દો વાક્ય મેં હોયાં । [04]

### વિભાગ-D ( અર્થગ્રહણ )

[15]

- પાઠ્યપુસ્તક આધારિત એક પદ્યાંશ સસંદર્ભ વ્યાખ્યા લિખને કે લિએ પૂછીએ । [05]
- એક અપઠિત ગદ્યાંશ એક તિહાઈ ભાગ કે સારાંશ લિખકર ઉચ્ચિત શીર્ષક લિખને કે લિએ દીજિએ । [05]
- એક અપઠિત ગદ્યાંશ દીજિએ ઔર ઉસ પર આધારિત પાંચ પ્રશ્ન પૂછીએ । [05]

### વિભાગ-E ( લેખન )

[15]

- રૂપરેખા આધારિત એક કહાની લિખને કે લિએ દીજિએ ઔર ઉસકા શીર્ષક ભી પૂછીએ । [05]
- કિસી એક વિષય પર લગભગ ૨૫૦ શબ્દોનું નિબંધ પૂછીએ, ઉસકે વિકલ્પ મેં દો અતિરિક્ત નિબંધ દીજિએ । [10]



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

## કક્ષા-12 હિન્દી - 009 ( દ્વિતીય ભાષા ) ( સામાન્ય પ્રવાહ )

### વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 ઘણ્ટે

### નમૂને કા પ્રશ્નપત્ર

પૂર્ણાક : 100

- સૂચના :
- (1) ઇસ પ્રશ્નપત્ર કે ચાર વિભાગ હૈ।
  - (2) પ્રત્યેક પ્રશ્ન અનિવાર્ય હૈ।
  - (3) સખ્તી પ્રશ્નોનું કે ઉત્તર ક્રમશઃ લિખિએ।

#### ( વિભાગ-A )

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોનું ઉત્તર દિએ ગાએ વિકલ્પોનું મેં સે સહી વિકલ્પ ચુનકર લિખિએ। [08]
- |   |   |                              |                     |                      |
|---|---|------------------------------|---------------------|----------------------|
| (1) પંડિત અલોપીદીન ને હંસકર કહા....                           | (A) વેતન કે સાથ ઉપરી આમદની ભી લેના।     | (B) ગાડિયાँ કહાઁ જાયેગી।     |                     |                      |
| (C) હમ સરકારી હુકમ કો નહીં જાનતે।                             | (D) અબ ઇસસે અધિક મેરા સાહસ નહીં।        |                              |                     |                      |
| (2) રામ કા મુકુટ ઇતના ભારી હો ઉઠતા હૈ કિ....                  | (A) ઉન્હે દૂસરે કા સહારા લેના પડ્યા હૈ। | (B) મુકુટ ધારણ હી નહીં કરતે। |                     |                      |
| (C) રામ ઉસ બોઝ સે કરાહ ઉઠતે હૈને।                             | (D) પૂરી તાકત લગાની પડતી હૈ।            |                              |                     |                      |
| (3) લેખક અપને પુશ્તાની મકાન મેં હંમેશા કહાઁ બૈઠતે થે ?        | (A) આંગન                                | (B) પૂજા વાલે કર્મા મેં      | (C) છત              | (D) દાલાન            |
| (4) સોમા બુઆ કી પડોસન કા ક્યા નામ થા ?                        | (A) રાધા                                | (B) રૂપા                     | (C) રોહિણી          | (D) રશ્મ             |
| (5) અંનિન્કુણ્ડ સિકુંડકર ક્યા બન ગયા ?                        | (A) રેડિયમ                              | (B) યુરેનિયમ                 | (C) પૃથ્વી          | (D) કુછ ભી નહીં      |
| (6) કિસ સાલ મેં સુભાષબાબુ કો કલકત્તા કાંગ્રેસ મેં ઠોકર મિલી ? | (A) 1918                                | (B) 1928                     | (C) 1914            | (D) 1938             |
| (7) ખટકા હોને પર દરવાજા ખુલા તો....                           | (A) પ્રકાશક ખડા થા।                     | (B) કુતા ખડા થા।             | (C) મિત્ર ખડા થા।   | (D) કોઈ નહીં ખડા થા। |
| (8) ‘નમક કા દારોગા’ પાઠ કે લેખક કા નામ હૈ....                 | (A) જયશંકર પ્રસાદ                       | (B) નાગાર્જુન                | (C) મુન્સી પ્રેમચંદ | (D) નરેશ મહેતા       |
- રચના કે સાથ યોગ્ય પાત્ર કા જોડા મિલાકર લિખિએ। [02]

#### રચના

- (9) અકેલી
- (10) સુભાષ માનવ – સુભાષ મહામાનવ

#### પાત્ર

- (i) વજીર અલી
- (ii) રાધા ભાભી
- (iii) મહાત્મા ગાંધી

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોનું કે ઉત્તર એક-એક વાક્ય મેં લિખિએ। [04]

- (11) ઘાવ પર રેડિયમ કિસ પ્રકાર ઉપયોગી હોતા હૈ ?
- (12) બુજુર્ગ મિત્ર ને લેખક પરસાઈ જી સે ક્યા કહા ?



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(13) લેખક ને અપના કેસા ઘર બેચને કા વિચાર કિયા ?

(14) સુભાષબાબુ કિસકી કલ્પાનાઓં મેં ખોએ હુએ થે ?

- નિર્મલિખિત મેં સે કિન્હી તીન કે ઉત્તર દો-તીન વાક્યોં મેં લિખિએ ।

[06]

(15) બંશીધર કી અદાલત મેં ક્યોં હાર હુઈ ?

(16) પારસ પઠથર કા કયા કાર્ય હૈ ?

(17) લેખક અપના જન્મદિન ક્યોં છિપાતા હૈ ?

(18) સુભાષ બાબુ યુદ્ધ કો કૌન સી સન્ધિ સમજીતે થે ?

(19) લેખક કો રાત-દિન નીંદ ક્યોં નહીં આતી ?

- નિર્મલિખિત પ્રશ્નોં મેં સે કિસી એક કા ઉત્તર સાત-આઠ વાક્યોં મેં લિખિએ ।

[05]

(20) સોમા બુઅા કા જીવન સંઘર્ષ અપને શાબ્દો મેં લિખિએ ।

(21) પંડિત અલોપીદીન કે વ્યક્તિત્વ કા ચરિત્ર ચિત્રણ કીજિએ ।

(વિભાગ-B)

- નિર્મલિખિત પ્રશ્નોં ઉત્તર દિએ ગાએ વિકલ્પોં મેં સે સહી વિકલ્પ ચુનકર લિખિએ ।

[08]

(22) 'અબ તો ઢિબરી હુઈ તુમ / નયે આંગન કી / કોઈ ઔર બચપન / ચીન્હતા હોગા પહલે - પહલ અક્ષર' કાવ્ય પંક્તિ મેં દીદી કિસકા પ્રતીક હૈ ?

(A) તમ કા (B) ધન કા (C) જ્ઞાન કા (D) સુખ કા

(23) 'નિસિધૌસ, રહે સંગ-સાથ લગી । યહ સૌતિન - તાપન ક્યોં સહિ હૈ' કાવ્યાંશ મેં નિસિધૌસ શાબ્દ કા અર્થ ક્યા હૈ ?

(A) રુચિકર (B) સુબહ - શામ (C) નિશિચર (D) રાત - દિન

(24) કૃષ્ણ અપને હાથોં સે ગોપિયોં પર ક્યા ડાલતે હૈ ?

(A) રંગ (B) અબીર (C) ગુલાલ (D) ચન્દન કેસર

(25) બાલક ભરત કા સહચર કૌન થા ?

(A) શિશુ સિંહ (B) શેર (C) હાથી (D) બન્દર

(26) કવિ ને કિસ વન કા જિક્ર કિયા હૈ ?

(A) સુન્દરવન (B) મધુબન (C) તપોવન (D) ચીડાવન

(27) લઘુ જીવન લેકર આએ હૈં....

(A) વહ ટૂટ ગયા તો ટૂટ ગયા । (B) પ્યાલે ટૂટા હી કરતે હૈં ।

(C) વહ કચ્ચા પીને વાલા હૈ । (D) કબ રોતા હૈ ચિલ્લાતા હૈ ।

(28) 'નીંવ કી ઈટ હો તુમ દીદી' કવિતા કે કવિ હૈ...

(A) ઉદ્ય પ્રકાશ (B) નાગાર્જુન (C) રસખાન (D) દુષ્યંતકુમાર

(29) કવિ ઘર સે નિકલકર કહ્હાં જાતા હૈ ?

(A) દફતર (B) કॉલેજ (C) દુકાન (D) વિદ્યાલય



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- કવિતા કે સાથ કવિ કા નામ લિખકર જોડા મિલાઇએ । [02]
  - (30) ભારત શિરરત્નઃ ભરત (i) જયશંકર પ્રસાદ
  - (31) બીત ગઈ સો બાત ગઈ (ii) રામદરશ મિશ્ર
  - (iii) હરિવંશરાય બચ્ચન
- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોને ઉત્તર એક-એક વાક્ય મેં લિખિએ । [04]
  - (32) કિસકે કહને પર ગોપી કૃષ્ણ કા સ્વાઁગ કર રહી હૈ ?
  - (33) કવિ રોજ કિસે બદલતા હૈ ?
  - (34) 'કૃષ્ણ-ભક્તિ' કાવ્ય મેં કૃષ્ણ કે વિયોગ મેં કૌન તડ્ઢપ રહા હૈ ?
  - (35) સીપી બનકર કવિ ક્યા કરના ચાહતા હૈ ?
- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોને સે કિન્હી તીન કે ઉત્તર દો-તીન વાક્યોને લિખિએ । [06]
  - (36) મુરજ્જાઈ કલિયોંકી મધુબન પર ક્યા પ્રતિક્રિયા હોતી હૈ ?
  - (37) ગોપિયાઁ કૃષ્ણ કી બાંસુરી કો અપને અધરોને પર ક્યોં નહીં રખના ચાહતી ?
  - (38) શકુન્તલા અપને પતિ સે ક્યોં બિછડ ગઈ થી ?
  - (39) આદમી કો જ્ઞાન જ્ઞાન કહને કા ક્યા તાત્પર્ય હૈ ?
  - (40) દિન છિપને પર કવિ કિસકા ઇન્તજાર કરતા હૈ ? ક્યોં ?
- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોને સે કિસી એક કા ઉત્તર સાત-આઠ વાક્યોને લિખિએ । [05]
  - (41) 'બાઢ કી સંભાવનાએ' ગજલ કા કેન્દ્રીય ભાવ લિખિએ ।
  - (42) 'હોરી ખેલત હૈ ગિરધારી' પદ કા ભાવાર્થ લિખિએ ।
- (વિભાગ-C )
- નિમ્નલિખિત શબ્દોને સમાનાર્થી શબ્દ લિખિએ । [02]
  - (43) કાનન
  - (44) કમલ
- નિમ્નલિખિત શબ્દોને વિલોમ શબ્દ લિખિએ । [02]
  - (45) આકાશ
  - (46) કૃતત્ત્વ
- નિમ્નલિખિત શબ્દોને તત્ત્વસમ રૂપ લિખિએ । [02]
  - (47) આગ
  - (48) આમ
- નિમ્નલિખિત શબ્દોને પ્રત્યુત્ત્ય અલગ કીજિએ । [02]
  - (49) મિઠાઈ
  - (50) સદસ્યતા
- નિમ્નલિખિત શબ્દ સમૂહ કે લિએ એક શબ્દ દીજિએ । [02]
  - (51) જિસકે આને કી કોઈ નિશ્ચિત તિથિ ન હો ।



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(52) જિસકા કોઈ શાન્ત ન હો ।

- નિન્હલિખિત અશુદ્ધ વાક્ય કો શુદ્ધ કરકે પુનઃ લિખિએ । [01]

(53) લડકોં ને મૈચ દેખો ।

- નિન્હલિખિત કહાવત કા અર્થ લિખિએ । [01]

(54) આમ કે આમ ગુઠલિયોં કે દામ ।

- નિન્હલિખિત મુહાવરે કા અર્થ લિખકર વાક્ય પ્રયોગ કીજિએ । [04]

(55) હાથ ન લગના ।

(56) બાગ-બાગ હોના ।

- નિન્હલિખિત પ્રશ્નોં કે ઉત્તર લિખિએ । [04]

(57) એચ.ટી.એમ.એલ. કા પૂરા નામ લિખિએ ।

(58) વિશ્વ ઉપભોક્તા દિવસ કબ મનાયા જાતા હૈ ?

(59) ઈ-મેલ ક્યા હૈ ?

(60) પિનકોડ કા પ્રથમ અંક ક્યા પ્રદર્શિત કરતા હૈ ?

(વિભાગ-D)

- નિન્હલિખિત પદ્યાંશ કી સસંદર્ભ વ્યાખ્યા કીજિએ । [05]

(61) આપકે કાલીન દેખેંગે કિસી દિન,

ઇસ સમય તો પાંચ કીચડ મેં સને હૈ ।

- નિન્હલિખિત અપઠિત ગદ્યાંશ કો પઢકર એક-તિહાઈ મેં સારાંશ લિખકર ઉચ્ચિત શીર્ષક દીજિએ । [05]

(62) પ્રેમ એક એસી અલૌકિક શક્તિ હૈ, જિસસે મનુષ્યકો અનંત લાભ હોતે હૈ । પ્રેમ સે માનસિક વિકાર દૂર હોતે હૈનું, વિચારોં મેં કોમલતા આતી હૈ, સદગુણોં કી પુષ્ટિ હોતી હૈ, દુઃખો કા નાશ ઔર સુખોં કી વૃદ્ધિ હોતી હૈ ઔર યાં તક કિ મનુષ્ય કી આયુ ભી બઢતી હૈ । પ્રેમ હી મનુષ્ય કો સાહસી, ધીર ઔર સહનશીલ બના દેતા હૈ । માતા અપને પુત્ર કે લિએ અનંત કષ્ટ સહતી હૈ ઔર સ્વયં સબ પ્રકાર કે દુઃખ ભોગકર ઉસે સુખ દેતી હૈ । માતાઓં કો બહુધા એસી અવસ્થા મેં રહના પડતા હૈ, જિસમેં યદિ પ્રેમ કા સહારા ન હો તો વે બહુત શીર્ષ બીમાર હો જાએ । પર વહ પ્રેમ ઉન્હેં રોગી હોને સે બચાતા હૈ । ઉલ્ટે શુદ્ધ પ્રેમ ઉન્હેં બલિષ્ટ ઔર સુન્દર બનાતા હૈ । બિના પ્રેમ કે અછી સુખ-સામગ્રી ભી હમેં તનિક ભી પ્રસન્ન નહીં કર સકતી, પર પ્રેમ કી સહાયતા સે હમ બિના ઔર કિસી સુખ - સામગ્રી કે ભી પરમ સુખી હો સકતે હૈ । અતઃ પ્રત્યેક મનુષ્ય કો અપના સ્વભાવ મિલનસાર ઔર પ્રેમપૂર્ણ બનાના ચાહિએ ।

- નિન્હલિખિત ગદ્યાંશ કો પઢકર પૂછેગા પ્રશ્નોં કે ઉત્તર લિખિએ : [05]

હમારે પૂર્વજોં ને સ્ત્રી કા બડા મહત્વ માના હૈનું । ઉનહોંને સ્ત્રી કો ધાર્મિક કાર્યો મેં અગ્રસ્થાન દિયા હૈ ઔર ઉસકી બડી પ્રશંસા કી હૈ । વે માનતે થે કિ જિસ ઘર મેં વિદુષી નારી હોતી હૈ, વહાઁ કે નર-નારી સદગુણોં સે વિભૂષિત હો જાતે હૈનું । ઇસલિએ તો મનુને કહા હૈ કિ ‘યત્ર નાર્યસ્તુ પુજયન્તે રમન્તે તત્ત્ર દેવતા’ અર્થાત् જહાઁ નારિયોં કી પૂજા હોતી હૈ, વહાઁ દેવતા નિવાસ કરતે હૈનું । સ્ત્રી તો ઘર કી રાની હૈ । ઉસકે સ્વભાવ કા પ્રભાવ બચ્ચોં પર સબસે જ્યાદા હોતા હૈ । બચપન મેં બાળકોં પર ગહેરે સંસ્કાર પડતે હૈ, વે હમેશા કે લિએ રહ જાતે હૈ । ઇસ પ્રકાર સ્ત્રી કે કારણ હી માનવ સમાજ ને ઉત્ત્રતિ કી



# ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

હૈ। સ્ત્રી હી દુનિયા મેં બડે-બડે મહાપુરુષ પૈદા કરતી હૈ। માનવ સમાજ કી ઉત્ત્રતિ મેં ઉસકા જિતના હાથ હૈ ઉતના કિસી ઔર કા નહીં હૈ। ઉસકી પ્રેરણા સે સંસાર મેં મનુષ્ય રલ પૈદા હોતે હૈનું, ઔર માનવ સમાજ કો ઉત્ત્રતિ કે પથ પર લે જાતે હૈનું।

## પ્રશ્ન :

- (63) હમારે પૂર્વજોને સ્ત્રી કો ક્યા મહત્વ દિયા હૈ ?
- (64) મનુને નારી કી મહત્તમતા કો કિસ ઉંચાઈ તક પહુંચાયા હૈ ?
- (65) બાળકોને જીવન-નિર્માણ મેં સ્ત્રી કા ક્યા યોગદાન હૈ ?
- (66) માનવ સમાજ કી ઉત્ત્રતિ મેં નારી કા ક્યા યોગદાન હૈ ?
- (67) ઇસ પરિચ્છેદ કે લિએ ઉચ્ચિત શીર્ષક દીજિએ।

### ( વિભાગ-E )

- નિષ્ઠાલિખિત રૂપરેખા કે આધાર પર કહાની લિખકર ઉચ્ચિત શીર્ષક દીજિએ। [05]
- (68) ગાંબ - અકાલ - દયાલુ જમીદાર - ગરીબ બચ્ચોનો રોટિયાં બાંટના - એક છોટી રોટી - હર બાળક કા બડી રોટી કે લિએ ઝાપટના - છોટી કો ન લેના - એક બાલિકા ઢ્વારા ઉસે ઉઠાના - ઘર જાકર તોડુના - અંદર સોને કી મુહર - માં-બાપ કા મુહર લૌટાના - ઇનામ - બોધ।
- નિષ્ઠાલિખિત વિષય પર લગભગ 250 શબ્દોનો નિબંધ લિખિએ। [10]
- (69) મેરા પ્રિય હિન્દી કવિ પરિચય - સાહિત્ય કા સ્વરૂપ - વિશેષતાએँ - વ્યક્તિત્વ - પ્રિય હોને કા કારણ।

#### અથવા

સિનેમા સે લાભ - હાનિ

સિનેમા કી લોકપ્રિયતા - હાનિ - લાભ - ફિલ્મ નિર્માતાઓનો કર્તવ્ય।

#### અથવા

યુવા ઔર મોબાઇલ

વિજ્ઞાન કી એક ઉપલબ્ધિ - લાભ - હાનિ - ઉપસંહાર।

•••